

Maradj otthon!
**Digitális
kiadás**
Melléklet:
Nyomtatható
oldalak

Pöttöm

ÚJSÁG

Mókusüggyesség

Kulcsár Miklós

A mókus

Mókás mókus a fatörzsön
szalad körbe-körbe,
ágról ágra ugrándozik,
nem esik a földre.

Nem figyelsz egy pillanatra,
és a mókus, hipp-hopp,
az előbb még éppen ott ült,
de mostanra nincs ott!

Ezek a kis bundás fickók
nem maradnak veszteg,
akkor ülnek csak
nyugodtan,
ha mogyorót esznek.

A mókusnak van a legjobb
gyerekkora, tényleg.
Anyukája sosem mondja:
„Ne ugrálj már, kérlek!”

Mókusügység

A gyerekek egy teherautót vettek észre az udvaron.
– Katika néni! Miért állt az a nagy autó a játszóterünkre?
– Azért, mert azzal szállították ide az új mászókához szükséges anyagokat – magyarázta Katika néni.
– Juj, de jó! Új mászókáink lesz! – örvendeztek a gyerekek, és valamennyien az ablakhoz seregettek.

Figyelték, hogyan raknak le a bácsik szép sorban mindent a fűre.
– Mikor lehet felmászni rá? – kíváncsiskodott tovább Pali.
– A szerelő bácsik azt ígérték, hogy holnapra már készen is lesz. Addig viszont nem mehetünk oda játszani, hogy nyugodtan tudjanak szerelni. Majd távolabbról figyeljük.

- Mit fedezett fel Pali?
- Mit figyelnek a gyerekek?
- Milyen színű teherautó hozza a mászóka darabjait?
- Mit tart a kezében Pali?

Figyeltessük meg,

amikor lehetőségünk nyílik rá, hogyan készülnek a körülöttünk lévő épületek, kiegészítő építmények, játszótéren, parkokban a gyerekek által is használt egyszerű elemek! Hogyan dolgozik pl. a szerelő. Ezek nem csupán ismereteket nyújtanak, de inspirálhatják a gyerekek legkedveltebb elfoglaltságai közé tartozó különböző építő-, barkácsolójátékokat, amelyek rendkívül hasznosak a fejlődésük szempontjából, hiszen a gondolkodást, figyelmet, kreativitást éppúgy fejlesztik, mint a kézügyességet.

Másnap délelőtt a gyerekek alig várták, hogy az udvarra induljon a csoport. A mászóka csoda szépre sikerült. Volt rajta kilátó, láncsoron lengedező híd, csúszda, sőt falmászó rész is.

Katika néni megmutatta, meddig mehetnek fel a kicsik, aztán a nagyobbaknak azt mondta:

– Ezen a gyönyörű mászókán is be kell tartani a szabályokat! Mindig nagyon figyelmesen, óvatosan haladjatok! Vigyázzatok egymásra! Ne feledjétek, nem vagytok mókuskok, akik a farkukkal is tudnak kapaszkodni! Mászás közben mindig alaposan

fogózkodjatok meg, addig ne lépjétek tovább, amíg nincs biztonságos kapaszkodótok! Az ugrálást hagyjátok meg a mókuskoknak!

A gyerekek megígérték, hogy vigyázni fognak, aztán vidáman birtokba vették az új játékot.

Beszélgessünk

Mindig beszéljük meg, ha valami új eszköz, játék vagy szituáció kerül az utunkba, mit kell róla tudni, hogyan kell vele bánni. Sokszor természetesnek vesszük, hogy a gyermekek ismerik a szabályokat, és úgy gondoljuk, be is fogják tartani. Holott ezeket gyakran fel kell frissíteni, hiszen az élmény, az újdonság varázsa stb. könnyen eltereli a figyelmüket a tudnivalóról. Fontos szabály, hogy mindig a helyes útmutatást hangoztassuk! Tehát pl. kapaszkodj meg! (És nem azt, hogy ha nem kapaszkodsz, leesel!) Persze hasznos, ha megmagyarázzuk, mit miért várunk el a gyermektől, de az utasítás rövid, pontos és pozitív legyen, hogy ez az információ rögződjön a gyermek tudatában.

- Kire figyelnek a gyerekek?
- Melyik gyerek visel piros pulóvert?
- Mit kell csinálni a mászókán?
- Utánozd egyenként a mozdulataikat!

A gyerekek hamar megtanulták, hogyan kell a hídon átkelni, és a mászófalon is ügyesen kapaszkodtak, lépegettek felfelé. Volt, akinek kicsit lassabban ment. Bezzeg Nándi! Őt aztán nem kellett biztatni! – Így kell ezt csinálni! – kiabálta, és szinte egyik lécről a másikra ugorva, hipp-hopp, már át is ért a hídon. – Lassabban! – szólt rá Katika néni, de hiába. A következő pillanatban már a létrán haladt, de olyan sebesen, mint egy mókus. A kisfiú lába a nagy sietség miatt lecsúszott a létrafokról, és a kezével a levegőben kapkodva zuttyant a földre.

Ötlet

Akár bátrabb, ügyesebb gyermekünk, akár féltékenyebb, bizonytalanabb, mindenképpen hasznos számára a mászás tapasztalata. Ám az irányításra különösen az első időkben nagy szükség van. Az előbbieknél azt kell megtanulniuk, hol vannak a határaik, meddig tart a biztonságos játék, és mit kell elkerülniük. Fontos, hogy kialakuljon bennük egy egészséges veszélyérzet. A bátortalanabbakban viszont a túlzott félelmet kell sok-sok biztatással, segítségnyújtással enyhíteni, sikerélményhez juttatva őket.

- Mi történik Nándival?
- Ki siet a segítségére?
- Hol vannak az ikrek?
- Látták, mi történt?

Katika néni a megszeppent Nándit kérdezgette:

– Megütötted magad? Hol fáj?

Mutasd meg! – közben megtapogatta a kisfiú lábát, karját.

A pityergő gyerek csak a tenyerét mutogatta hüppögve.

– Juj, ez fáj! – mondta.

– Látod, látod! Bizony jobban kellett volna figyelned! Ugye legközelebb

óvatosabb leszel? Gyere, ezt a sebet szépen kimossuk és fertőtlenítjük – mondta Katika néni, és Nándit kézen fogva a csoportszoba felé indult.

Szerencsére nem történt nagy baj, és amíg Katika néni ellátta a kis sebesültet, egy népdalt is énekelt neki.

„Mókuska, mókuska felmászott a fára.

Leesett, leesett, kitörött a lába.

Doktor bácsi, ne gyógyítsa meg!

Huncut a mókus, újra fára megy.”

Az udvarra érve már együtt énekelték a köréjük gyűlő gyerekeknek.

Ötlet

A kisebb-nagyobb balesetek a gyermeki hétköznapok velejárói. Persze megpróbáljuk ezektől megóvni csemetéinket, de ha megtörténik a baj, semmi esetre sem szabad tragédiaként megélni egy, a Nándiéhoz hasonló súlyú esetet. Természetesen együtt érzünk velük, ellátjuk, sőt azt is tudatosítani kell, hogy a megfelelő odafigyeléssel elkerülhető lett volna a baj. Ám ez a felelősségre vonás mindig pozitív legyen, a jövőbeni helyes viselkedést előrevetítve.

- Hol fáj Nándinak?
- Mit csinál Katika néni?
- Mi van az asztalon?

Mivel a többieknek is tetszett az egyszerű dalocska, hamarosan az egész csoport megtanulta a csintalan mókusról szóló sorokat. Nándi is visszamászott a kilátóba, már nem is fájt a tenyere. Egyszer, amikor észrevette, hogy Pali az ingatag hídon lépegetve nem kapaszkodik, hangosan énekelni kezdte neki: „Mókuska, mókuska, felmászott a fára...” Pali ránézett, gyorsan megfogta a karfát, és úgy haladt tovább.

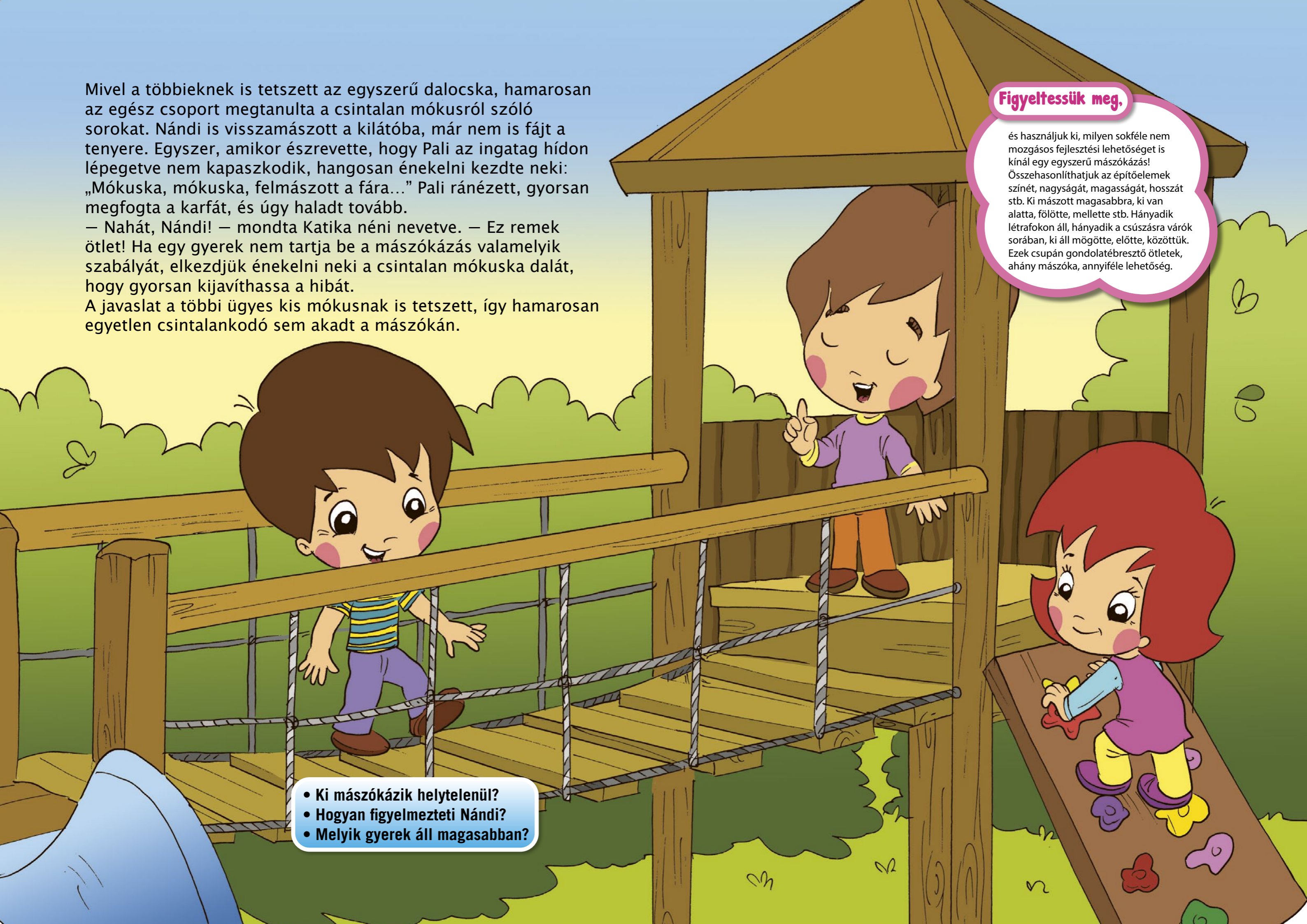
– Nahát, Nándi! – mondta Katika néni nevetve. – Ez remek ötlet! Ha egy gyerek nem tartja be a mászókázás valamelyik szabályát, elkezdjük énekelni neki a csintalan mókuska dalát, hogy gyorsan kijavíthassa a hibát.

A javaslat a többi ügyes kis mókusnak is tetszett, így hamarosan egyetlen csintalankodó sem akadt a mászókán.

Figyeltessük meg.

és használjuk ki, milyen sokféle nem mozgásos fejlesztési lehetőséget is kínál egy egyszerű mászókázás! Összehasonlíthatjuk az építőelemek színét, nagyságát, magasságát, hosszát stb. Ki mászott magasabbra, ki van alatta, fölötte, mellette stb. Hányadik létrafokon áll, hányadik a csúszásra várók sorában, ki áll mögötte, előtte, közöttük. Ezek csupán gondolatébresztő ötletek, ahány mászóka, annyiféle lehetőség.

- Ki mászókázik helytelenül?
- Hogyan figyelmezteti Nándi?
- Melyik gyerek áll magasabban?

A mókusok vidáman játszadoznak az erdőben.

- Hol van a csemetéit tanítógató mókusmama?
- Mutass rá a villámgyorsan fára futó mókusra!

- Megtalálod a fa ágán hintázó mókust?
- Melyik mókuska eszeget gombát?

Figyeltessük meg.

a kicsikkel az állatkertben, milyen jellegzetes külső jegyei vannak az erdei mókusoknak! Keressünk könyvekben vagy az interneten mókusokat, meséljünk arról, hogy milyen sokféle mókus létezik (európai, amerikai, vörös, szürke, csikos stb.)! Hasonlítsuk össze a képeiket azonosságokat és különbségeket keresve!

Mókusfogócska

Ez a játék akkor igazán élvezetes, ha egyszerre több kismókus játssza, és változatos tereptárgyak állnak rendelkezésre, hogy a mókusok megmeneküljenek a rókától. Mondókéval pl. „Szá-raz di-ó rop-pa-nó, te le-szel a mó-kus-fo-gó!” válasszuk ki a mókusok között ólalkodó rókát. (Ha sokan vagyunk, akár többet is választhatunk, de akkor jelöljük őket valamivel, pl. szalaggal.) Már indulhat is a fogócska. A menekülő mókusok úgy szabadulhatnak a nyomukban lihegő rókától, ha felmásznak valahová. Ez lehet egy kivágott fatuskó, amire csak fellépnek, egy mászóka első lépcsőfoka, de akár fel is csimpszakodhatnak egy fa alsó ágára.

A lényeg, hogy ha a mókus lába nem érinti a talajt, akkor a róka számára elérhetetlen, másik préda után kell néznie.

Ám ha nem sikerül elmene-külnie, akkor szerepet cserélnek, így a megfogott mókus változik rókává.

Mókusbújócska

A mókuskák bújócskáznak. Mókus Mimi volt a hunyó, most indul a többiek keresésére.

• Segíts neki megtalálni minden kis pajtását! Mutass rá, ki hová bújt el!

Mókusikrek

Ezeknek a mókusoknak ikertestvérei vannak.

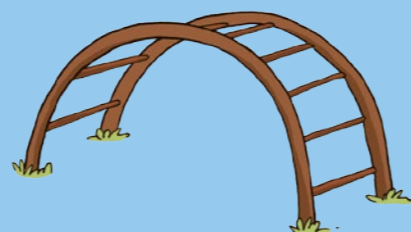
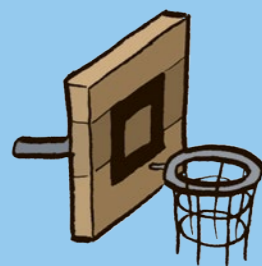
- Melyiküknek nincs itt a testvérkéje?

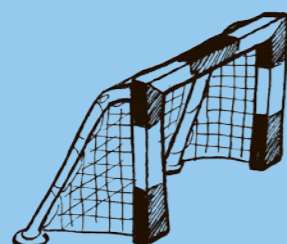
Mire gondoltam?

Piri és Pali találós kérdésekben rejtették el, hogy melyik udvari játékra gondoltak. Hallgasd meg, és ha kitaláltad, mutass rá a képre! Melyik gyerek játékának elnevezésében bújj meg egy kedves kis állat neve?
• A többi játékot is felismered? Mondd ki a nevüket!

Van egy létra, amin szépen felmászok a magasba.
Hogy jutok le?
A nadrágomon szánkózva!
(csúszda)

Olyan, mint egy hordó,
de nincs benne semmi.
A lábunkkal futás közben kell gyorsan pörgetni.
(mókuserék)

Kedves Szülők!

A május már igazán kedvez a kinti tevékenységeknek. Számos olyan elfoglaltság van, amelyet a család együtt élvezhet a szabadban. Tartózkodjunk minél többet a jó levegőn, és biztosítsunk gazdag mozgásfejlődési lehetőséget gyermekeinknek!

Ötlet

A mászás a kisgyermek fejlődése során az egyik leghamarabb megjelenő mozgásforma. Ösztönösen megtanulja, hogyan kell a súlypontját a megfelelő szögben tartani ahhoz, hogy biztonsággal eljusson egyik pontból a másikba. Nincs ez másképpen a későbbi mozgásos feladatok elsajátítása során sem, mint például a mászókázáskor. A legfontosabb a próbálkozás, és persze a tanulás. Minél többféle új tapasztalattal gazdagodik, annál sokrétűbben tudja beépíteni az újabb és újabb szituációkba a megszerzett tudást, annál könnyebben tudja legyőzni az akadályokat. Vagyis egyre ügyesebb lesz. Ugyanakkor fontos betartani a fokozatosságot, hiszen a legegyszerűbb mászóka meghódítása is igen komoly figyelmet és mozgáskoordinációt kíván a gyermektől.

Vegyük csak sorra, mi mindent kell egyszerre összhangba hozni, folyamatos kontroll alatt tartani: szem-kéz, szem-láb, kéz-láb mozgását, felmérni a távolságokat fel-le és oldalirányban, érzékelni a felületek tapadását, és nem utolsósorban helyesen megítélni a rendelkezésre álló izomerőt.

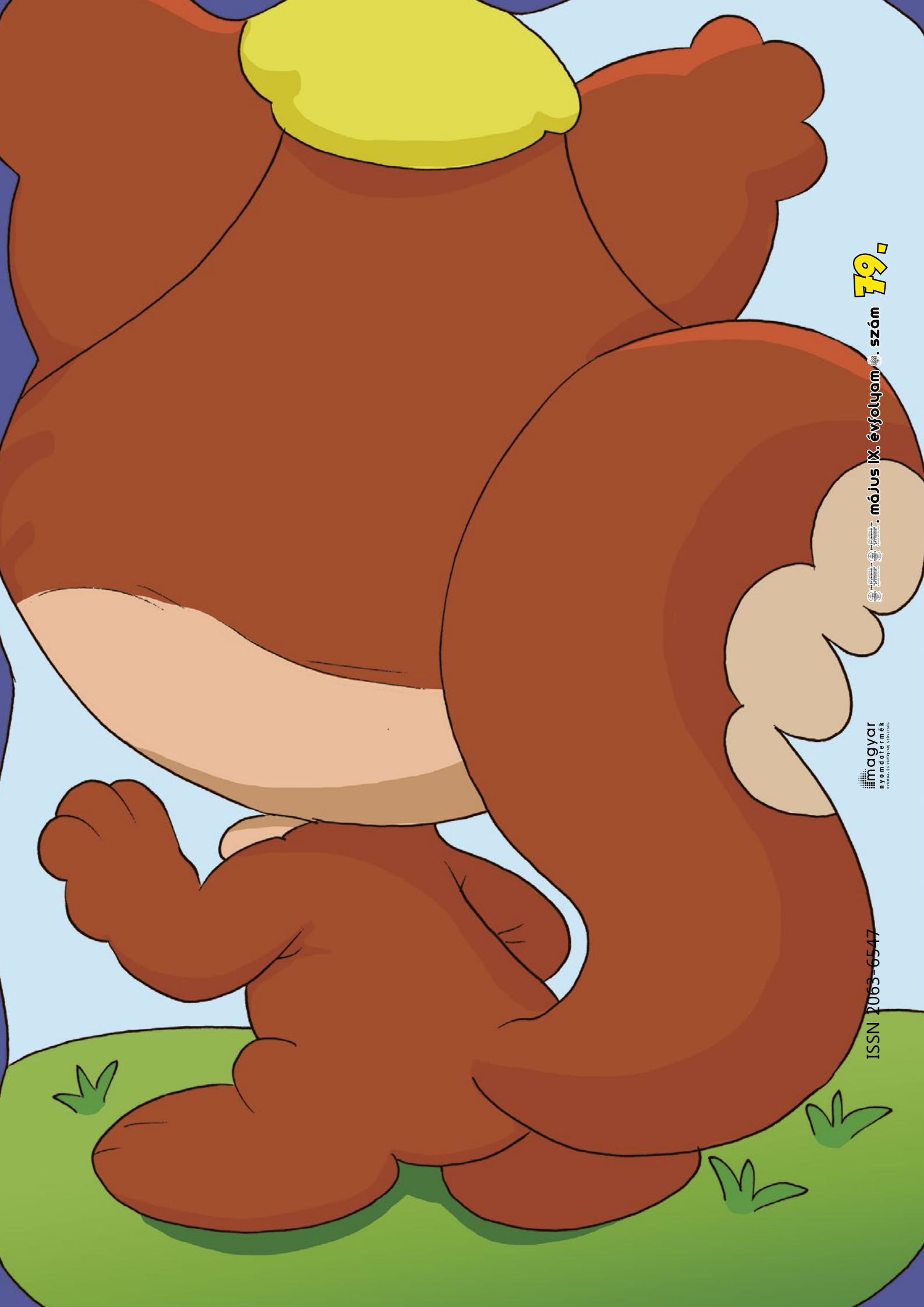

Figyeltessük meg

a különböző játékokhoz kapcsolódó szabályokat! Ezek legyenek nagyon egyszerűek, tárgyilagosak, és a gyermekek számára pontosan érthetőek. Pl. kapaszkodj a hintán, mert úgy tudod magad lökni előre-hátra. Persze elmondjuk azt is, hogy kapaszkodni azért is fontos, nehogy leess, és megüsd magad. (Nem kell túlzásba vinni az ijesztgetést, nehogy túlzott félelmet ébresszünk!) Dicsérjük meg, ha nehezebb vagy eddig még túl nehéznek tűnő feladatot végzett el, de ne tulajdonítsunk nagy jelentőséget, hogy mikor lép egy következő lépcsőfokra a teljesítményben. Hadd érjen meg önállóan az elhatározás és a hozzá szükséges bátorság. Hívjuk fel a figyelmet az együtt játszás szabályaira is. (Pl. türelmesen megvárni az előtte haladót, vagy kívánni a sorát pl. a lecsúszásban, vagy megosztani, átadni a társaknak a még annyira kedvelt játékot is.)

Lapigazgató: dr. Bera Károly • Műszaki igazgató: Kovács Ákos • Kreatív igazgató: Molnár Zoltán
Felelős kiadó: Kovács Ákos ügyvezető • Felelős szerkesztő: Csendes Istvánné
Szerkesztés, illusztráció, tördelés: GRAPH-ART Kft. • Felelős vezető: Kovács Ákos ügyvezető
Minden jog fenntartva.

ISSN 2063-6547

magyar
nyomdaipar
Közhasznú Alapítvány

Magyar Nyomdaipari Szövetség
május IX. évfolyam 79. szám

79